

AGR Agrární obzor

MAGAZÍN
PRO ČESKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ A VENKOV

Měsíčník č. 3/2019

Datum vydání: 25. 3. 2019, Olomouc

Šéfredaktorka

Ing. Petra Bártlová, Ph.D.

Tel.: 608 813 413

e-mail: petrazejdova@seznam.cz

Redaktor

Ing. Petr Hynek

Tel.: 777 667 041

e-mail: petrhynek@hotmail.cz

Redakční rada

Ing. Petr Hynek, Ing. Petr Baštan,

Ing. Michal Vokřál, CSc., Ing. Eugenie Línková,

Ing. Petra Bártlová, Ph.D., Arnošt Dubský,

Doc. Ing. Patrik Burg, Ph.D.

Redakce

AGRIPRINT s.r.o.

Wellnerova 7, 779 00 Olomouc

Tel.: 774 774 280

Inzerce

Ing. Rostislav Papajk

Tel.: 774 774 283

e-mail: papajk@agriprint.cz

Blanka Náhlíková

Tel.: 777 819 724

e-mail: nahlikova@agriprint.cz

Grafika

Martin Tomašík

Tel.: 774 774 281

e-mail: studio@agriprint.cz

Foto titulka

Ilustrační

Vydává

AGRIPRINT s.r.o.

Wellnerova 7, 779 00 Olomouc

IČ 29308755

Objednávky předplatného

AGRIPRINT s.r.o.

Wellnerova 7, 779 00 Olomouc

Mobil: 774 774 280

e-mail: distribuce@agriprint.cz

Cena: 60 Kč

Celoroční předplatné

Cena 600 Kč za 12 čísel Agrární obzor

+ 4 čísla Potravinářský obzor

ISSN 1214-1291

MK ČR E 8186

AGRIPRINT s.r.o.

www.agriprint.cz

MAGAZÍN

PUBLIKACE

KALENDÁŘE

PRO ZEMĚDĚLSTVÍ, POTRAVINÁŘSTVÍ A VENKOV

Úvodník

Když kosům není do zpěvu

„Kos se směje, kos si hvízdá: Hele, mají prázdná hnízda!“ Takto škodolibě se černý opeřelec vysmívá v dětské písničce, kterou již léta známe v podání skupiny Hradišťan.

V dnešní době však text trochu pozbývá platnosti a ani veselá melodie jaksi není zcela na místě. Pokud bychom chtěli píseň aktualizovat a napasovat do současných reálií, bylo by to spíše takové smutné broukání, v němž by si kos stěžoval, že to je právě on, kdo má prázdné hnízdo...

Populaci kosa černého u nás během loňského léta zdecimovalo virové onemocnění Usutu. Dříve hojný drozdovitý pěvec tak zmizel téměř z poloviny českých zahrad, v Praze a středních Čechách takřka vyhynul. Smutný fakt byl potvrzen během vánočního sledování ptáků, které zároveň prokázalo nelichotivou skutečnost, že kos není zdaleka jediným opeřencem, který má u nás „na mále“.

Počty polních, lučních i vodních ptáků jsou u nás na historickém minimu. A na vině rozhodně nejsou jenom choroby. Závratný úbytek nastal zejména po roce 1989, kdy nabrala na obrátkách intenzifikace zemědělství. Obrovské lány skýtají jen minimum útočišť pro hmyz, který je pro mnoho ptáčích druhů hlavním zdrojem potravy. Ani na vodních plochách není situace o moc lepší. Voda je využívána s velkou intezitou, mizí mokřady... a s nimi i mokřadní ptáci.

Ornitologové již nevydrželi napětí chvíle a spustili petici s názvem „Vraťme život do krajiny“. Mimo jiné v ní žádají, aby minimálně na 10 % ploch ve všech typech krajiny (včetně zemědělské) nebyly používány chemické přípravky a plochy tak mohly sloužit jako útočiště nejen pro ptáky, ale také pro zvěř, hmyz a původní plané rostliny. K petici se připojila i Českomoravská myslivecká jednota. Společnou snahou je zlepšit opatření na zadržení vody v krajině a zmenšení souvislých polí monokultur (na plochu max. 20 hektarů). Větší lány by se pode návrhu ornitologů i myslivců měly rozčlenit cestami, biopásy, stromořadími či větrolamy.

Je jasné, že ne ve všech bodech toto koresponduje se zájmy konvenčních zemědělců, kteří chtějí maximální výnosy z plochy a co nejefektivnější pracovní využití techniky. Je ale nejspíš na čase, uvědomit si, že „méně je někdy více“. A měli bychom se přestat chovat, jako když jsme na planetě sami... A to dřív, než tu opravdu sami zůstaneme.

Smutná statistika se týká mnoha ptáčích druhů – za všechny jmenujme chocholouše obecného, koroptev polní, moudivláčka lužního, čírku obecnou, poláka velkého, potápku černokrkou nebo třeba sýčka obecného. Tato, ještě před padesáti lety zcela běžná sova, momentálně figuruje na seznamu kriticky ohrožených druhů. Ornitologové odhadují populaci sýčků v České republice na 100 až 130 párů. Možná proto zůstává žalostná situace ptactva u nás bez valného zájmu veřejnosti. On už totiž pomalu ani nemá kdo sýčkovat...

Petra Bártlová

Obsah

Unikátní výstava odstartovala velkolepé oslavy	4
Selské potraviny od našich farmářů jsou zárukou původu i kvality	6
MZe dá letos na vědu a výzkum 980 milionů Kč	8
SZIF začal vydávat rozhodnutí na chov bahnic, koz a škrobové brambory	8
Chmelu chybí lidé	9
Výnosy cukrové řepy lze zvyšovat	10
Silné portfolio přípravků firmy Corteva pro intenzivní pěstování máku	12
Málo máku a vyšší ceny	14
Naším cílem jsou správná agrotechnická rozhodnutí	17
Efektivní a šetrný boj proti zavíječi kukuřičnému	18
O současnosti a perspektivách semenářství trav a jetelovin v Zubří	20
Přednášky pro praxi se setkaly s nebyvalým ohlasem	22
Travní porosty a produkce píce vždy budou důležitým segmentem zemědělství	24
Nemocnice na kraji města	26
Farmáři na Vysočině jsou největšími producenty mléka u nás	28
Živočišná výroba na brněnském výstavišti	29
Elegantní Arbos pomáhá v beckovském podhradí	30
Nová hala firmy Mitrenga slavnostně pokřtěna	32
Komplexní řešení dopravy v zemědělském podniku	34
TractorMaster: správná volba pro náročné polní práce i pro transporty po silnici	36
Traktory CASE IH MAXXUM nabízí nekonečné možnosti	38
Snadné financování nákupu zemědělské techniky s dotační podporou	41
Dvacet let na trhu krmných vozů	42
Silný výkon a inovovaná převodovka. Modernizovaný ZETOR CRYSTAL	48
Posklizňová úprava a skladování obilovin v Evropě i zamoří	50
Sklízecí mlátička Sampo Rosenlew – do třetice všeho nejprodávanějšího	52
Na Farmě Vahala oceňují univerzálnost stroje Köckerling Allrounder	54

AGROSERVIS
AS
Sedláček s.r.o.

Prodej a servis zemědělské techniky

DODAVATEL ŠPIČKOVÝCH SKLÍZECÍCH ADAPTÉRŮ PRO VŠECHNY DRUHY MLÁTIČEK

SUNMASTER
slunečnicový adaptér,
6 - 12 řádků
návrstnost investice
cca 200 ha

GERINGHOFF
kukuřičný adaptér,
4 - 12 řádků
Rotadisc,
MAis star

Nabídka strojů
CLAAS
Kombajny
Řezačky
Traktory

Blíží k nabídce na tel. a www.

www.agroservis.cz, tel.: 602 770 504, 602 711 280

BV **BV-TECHNIKA**
zemědělská • lesní • komunální

**Prodej a servis
zemědělské, lesní
a komunální techniky**

www.bvtechnika.cz

T-AGRO
www.t-agro.cz

**VÁŠ PRODEJCE
NÁHRADNÍCH DÍLŮ**

PRIMA
k.s. KROMĚŘÍŽ Tel. 728 054 627

PRODEJ TECHNIKY

MERLO
PÖTTINGER
CASE IH
AGRICULTURE

ELHO
www.pal.cz

GECCENTRUM

**GC ÚPRAVY®
zemědělská kancelář**

www.gcuprav.cz

Produkce od českých sedláků je velmi pestrá.

Selské potraviny od našich farmářů jsou zárukou původu i kvality

V souvislosti s kauzou polského hovězího masa zaznává od našich politiků množství doporučení, aby spotřebitelé v naší zemi preferovali nákup potravin a zemědělských surovin tuzemského původu. Prakticky nikdo v této souvislosti však nezmiňuje nákup těchto produktů od českých sedláků. Ty přitom skýtají pro spotřebitele celou řadu výhod, které jim nemohou nabídnout průmyslově vyráběné potraviny v potravinářských provozech.

Produkce selských potravin méně zatěžuje životní prostředí

„V první řadě je to garance původu, neboť sedláci vyrábějí potraviny ze surovin z vlastních chovů nebo vlastních polí a na rozdíl

od průmyslových výrobců nedováží žádné základní suroviny ze zahraničí. V druhé řadě je to čerstvost selských výrobků, neboť tyto potraviny nemusí cestovat nejen ze zahraničí k nám, ale ani po naší zemi, protože si je spotřebitel může zakoupit přímo

„ze dvora“, a navíc mají mnohé farmy již své vlastní prodejny,“ informuje předseda ASZ ČR Josef Stehlík.

Nákup selských potravin je rovněž podporou lepšího stavu životního prostředí, protože jejich produkce nezatěžuje tak, jako v případě průmyslové výroby potravin, životní prostředí. Kromě toho přispívá jejich nákup k posilování jedinečnosti konkrétních míst a lokalit v naší zemi, k rozvoji venkova, a vytváří také žádoucí pestrost a nabídku originálních výrobků.

Potraviny od českých sedláků navíc spotřebitel nemá šanci, až na výjimky, koupit v nadnárodních maloobchodních sítích (řetězcích), pro které jsou produkty malovýroby komerčně a objemově nezajímavé. Nejdůležitější pro zákazníky ale je, že

si konkrétní chovatel nebo pěstitel nemůže dovolit je zklamat, ani původem, ani kvalitou prodávaných produktů, protože by je navždy ztratil. Jasná identifikace výrobce i místa výroby je tak nejlepší prevencí vůči klamání spotřebitele.

„Drobní a středně velcí sedláci jsou navíc dozorovými orgány ČR kontrolováni častěji, než průmyslové potravinářské a zemědělské podniky, jak vyplývá i ze statistik, které si Asociace soukromého zemědělství ČR vyžádala od ministerstva zemědělství,“ upozorňuje tajemník ASZ ČR Jaroslav Šebek.

Například z celkového počtu 397 kontrol podmínek hospodaření v rostlinné výrobě ze strany Státního zemědělského intervenčního fondu proběhlo v roce 2017 (novější statistiky nejsou prozatím k dispozici) u pod-

Počty kontrol u zemědělských subjektů dle jejich velikosti ze strany Státní zemědělské a potravinářské inspekce (SZPI) a Státní veterinární správy (SVS) v roce 2017:

Počty hektarů/zvířat	Kontroly SZPI	Kontroly SVS
Do 10 ha/kusů	34	315
10 - 50 ha/kusů	49	711
50 - 500 ha/kusů	127	821
Nad 500 ha/kusů	109	133
Celkem kontrol	319	1 984

Produkce selských potravin méně zatěžuje životní prostředí.

MZe dá letos na vědu a výzkum 980 milionů Kč

Ministerstvo zemědělství dá v tomto roce na vědu a výzkum meziročně o 100 milionů korun více na vědecké projekty a na rozvoj výzkumných organizací. Celkem půjde o téměř 980 milionů korun – jak vyplývá z údajů, které ČTK poskytli mluvčí úřadu Vojtěch Bílý. Loni byla oceněna vědecká práce zabývající se dopady sucha na zemědělskou produkci, která vede k nalezení genů zvyšujících odolnost rostlin k suchu nebo vědecká práce zaměřená na zvýšení odolnosti kuřat k bakteriálním infekcím.

Vědci loni například v rámci zemědělských projektů skončili s vývojem nového stroje Eco Tiller 600 pro pásové zpracování půdy, technologie by měla udržovat v půdě lepší vodní režim a mít protierozní efekt na svaži-

tých pozemcích. Byl dokončen také projekt na systém pro monitoring a předpověď dopadů zemědělského sucha, který díky systému předpovědi sucha na internetových stránkách slouží zemědělcům jako platforma pro pře-

dávání informací, můžou se také podívat na výnosy plodin.

Letos ministerstvo znovu vypisuje dvě soutěže – jednu pro mladé vědce do 35 let, druhou za realizovaný výsledek ve výzkumu a experimentálním vývoji. V obou soutěžích druhým rokem za sebou nabízí vítězi 90 000 korun, stříbrnému projektu 70 000 korun a jako třetí cenu 50 000 korun. Dříve bylo ocenění o 20 000 korun nižší. Výsledky jsou pak každoročně ohlašovány v létě na agrosalonu Země živitelka v Českých Budějovicích.

Ceny se udělují za výzkum a vývoj v oblasti udržitelného hos-

podářství s přírodními zdroji, zemědělství a lesnictví, ale také se můžou týkat produkce potravin. Podmínkou zapojení se do soutěže je to, že projekt musel vzniknout z ministerských peněz. PEZ

Byla oceněna také vědecká práce vedoucí k nalezení genů zvyšujících odolnost rostlin k suchu.

Přehled ministerských výdajů na výzkum, vývoj a inovace v letech 2017 – 2019 (v Kč)

Název aktivity	2017	2018	2019
Institucionální podpora na rozvoj výzkumných organizací	446 884 000	453 206 000	491 031 000
Ocenění mimořádných výsledků VaVal (Ceny ministra)	300 000	420 000	420 000
Účelová podpora na řešení projektů v rámci programů VaVal MZe	425 478 107	425 366 383	488 251 000

SZIF začal vydávat rozhodnutí na chov bahnic, koz a škrobové brambory

Od 4.3.2019 začala platební agentura Státní zemědělský intervenční fond (SZIF) vydávat rozhodnutí pro chovatele bahnic nebo koz a zároveň pro producenty škrobových brambor. O dotaci na bahnice a kozy si požádalo téměř 2 900 chovatelů, mezi které bude rozděleno 74,4 milionu korun. O podporu na produkci škrobových brambor mělo zájem 308 žadatelů, pro něž je určeno téměř 81 milionů korun.

Podpora chovu bahnic nebo koz spadá pod Dobrovolné podpory vázané na produkci (VCS) a zájemci o ni žádají prostřednictvím Jednotné žádosti. Cílem tohoto dotačního opatření je podpořit chov uvedených zvířat pasených na travních porostech, jež jsou evidována na žadatele v LPIS, v období nejméně od 15. května do 11. září 2018. Žádat lze minimálně na 2 velké dobytčí jednotky (VDJ), přičemž přepočítávací koe-

ficient na ovci nebo kozu je 0,15 VDJ a započítávají se pouze zvířata starší 12 měsíců. Na chov bahnic a koz si zažádalo v rámci Jednotné žádosti 2018 celkem 2 878 zemědělců, mezi ně bude rozděleno 74,4 milionu korun. Sazba na uvedená zvířata činí 3 551,78 korun na VDJ.

Dalším dotačním opatřením, na které začal SZIF vydávat rozhodnutí k platbě od 4. března, je Podpora na produkci bram-

Podpora chovu bahnic nebo koz spadá pod Dobrovolné podpory vázané na produkci.

bor určených pro výrobu škrobu. Škrobové brambory jsou zařazeny mezi tzv. citlivé komodity a patří také do Dobrovolných podpor vázaných na produkci. O dotaci

na pěstování těchto brambor si zažádalo celkem 308 zemědělců, mezi které bude rozděleno 80,9 milionu korun. Letošní sazba je 13 679,08 Kč na hektar. PEZ

Efektivní a šetrný boj proti zavíječi kukuřičnému

Moderní doba si žádá moderní a inovativní přístup i v polním hospodářství. Nejlepším a nejzodpovědnějším směrem je ten, který je účinný a zároveň šetrný k životnímu prostředí. A právě takové prostředky a metody jsou hlavní myšlenkou společnosti BIOCONT LABORATORY.

Ve všech oblastech intenzivního obhospodařování půdy je dnes pěstována kukuřice. Nárůst ploch, na kterých roste tato plodina s sebou nese i negativa v podobě rozšíření jejích škůdců. Tento článek se zaměřuje na nejvýznamnějšího škůdce kukuřice z řádu motýlů, a to zavíječe kukuřičného. Se jmenovaným škůdcem se jistě setkal každý, kdo se někdy zabýval či zabývá produkcí kukuřice.

Zavíječ kukuřičný je poměrně velký motýl se žlutohnědým zbarvením. Rozpětí křídel se pohybuje mezi 2,5 – 3 cm. Jeho housenky mají šedobílou barvu s nevýraznou kresbou a černohnědou hlavovou schránku. Kukla bývá ukryta uvnitř napadeného stébla kukuřice. Housenky zavíječe jsou mimořádně odolné a v neporušených stéblech jsou schopny přežít při velmi silných mrazech i v teplotách pod – 25 °C.

Tento výjimečně škodlivý druh poškozují stébla i palice kukuřice. Housenky vyžirají stébla a následně se přesouvají i do samotných klasů. Spolehlivým signálem napadení zavíječem je polámaný porost, který již není schopen správně přijímat vodu a živiny. Kromě toho se stáčí pozornost k druhotnému, avšak závažnému projevu, který má také na svědomí

Parazitická vosička r. *Trichogramma*

Zavíječ kukuřičný

zavíječ kukuřičný. V místech narušení jednotlivých částí rostlin tímto škůdcem se vytváří ideální podmínky pro rozvoj napadení houbami rodu *Fusarium*. Což s sebou nese následný výskyt, dnes hojně diskutovaných, mykotoxinů ve výsledných produktech. Nadlimitní obsahy mykotoxinů mohou vést jednak k vyloučení použití zrna pro potravinářské i krmné účely, a dále u kukuřice na siláž ke komplikacím ve výživě hospodářských zvířat. Kromě toho je zdravotní stav kukuřice důležitý i pro energetické využití v bioplynových stanicích.

Jedním z vysoce účinných, šetrných a vcelku snadných prostředků pro ochranu kukuřice před zavíječem je použití parazitické vosičky neboli drobněnky z rodu *Trichogramma*. Jedná se o miniaturní okřídlené vosičky o velikosti zhruba 0,5 mm.

Jak vlastně tato drobná vosička ochrání porost kukuřice před zavíječem?

Odpověď je jednoduchá. Vosička *Trichogramma* je vaječný parazitoid, jehož samičky aktivně čichem vyhledávají vajíčka zavíječe a následně do nich kladou svá vajíčka. Samička je schopna rozeznat i stáří hostitelského

vajíčka a přednostně si vybírá ta mladší. Každé vajíčko je parazitováno pouze jednou. Ve vajíčku se tak nadále vyvíjí larva užitečné drobněnky namísto zavíječe. Vyvíjející se larva prochází třemi instary a živí se zárodkem housenky zavíječe, kterou tak během svého vývoje zahubí. Parazitované vajíčko má černou barvu. Samci se líhnou o něco dříve než samice a čichem vyhledávají kukly, ze kterých se budou líhnout samice a bezprostředně poté dochází k páření. Nové samice pak v průběhu několika hodin parazitují další vajíčka zavíječe a ochrana se tak stále stupňuje a zefektivňuje. Jedna samice může při vhodných podmínkách naklást během 5 – 14 dnů průměrně 70 vajíček. Celý vývoj od naklazení vajíčka po vylíhnutí dospělce se pohybuje v rozmezí 7–20 dní, přičemž výrazný vliv má teplota.

TrichoLet – letecká aplikace vosiček do porostu kukuřice

Aplikaci parazitických vosiček rodu *Trichogramma* do porostu kukuřice je dnes, díky dlouhodobému vývoji a zdokonalování, možné provádět ze vzduchu prostřednictvím letadel. Letecká aplikace je velmi rychlá a efektivní a je poskytována společ-

O současnosti a perspektivách semenářství trav a jetelovin v Zubří

Na tradičním semináři pořádaném Sdružením pěstitelů trav a jetelovin ve spolupráci s dceřinými výzkumnými pracovišti OSEVY PRO s.r.o. a Výzkumného ústavu pícninářského spol. s r. o., se dne 21. února 2019 hovořilo především o problémech spojených s ochranou trav a jetelů před škodlivými biotickými a abiotickými vlivy.

Ve svém úvodním referátu shrnul výkonný ředitel Sdružení, doc. Ing. B. Cagaš, CSc., celkovou situaci v semenářství pícnin takto: semenářství trav dlouhodobě stagnuje; do úrovně roku 2007, kdy plochy trav na semeno dosáhly 20 000 ha, máme stále velmi daleko. V současné době se jejich plocha pohybuje kolem 10 000 ha a produkce činí něco málo přes 7 000 t certifikovaného osiva. Sortiment pěstovaných druhů se postupně zužuje. Základem zůstává devět druhů - jílky a kostřavy vč. jejich kříženců a bojínek luční, které se pěstují na 92 % ploch. Výnosy semen jsou spíše průměrné, ale řada pěstitelů se může každoročně pochlubit rekordními výnosy, jež dokazují, že výnosový potenciál zde stále je.

U jetelovin je naopak situace velmi příznivá. Jejich užívaná plocha dosáhla historického maxima a činí 16 400 ha. Produkce užívaného osiva se pohybuje kolem pět a půl tisíce tun ročně. Portfolio pěstovaných druhů je ve srovnání s travami nesrovnatelně chudší. Základem jsou jetel nachový - inkarnát a jetel luční doplněný vojteškou setou (která se stává stále více minoritní plodinou). Ostatní jeteloviny se pěstují

pouze na půldruhém procentu ploch.

B. Cagaš se dále zmínil o dopadu loňského sucha na trávy a jeteloviny. Z hlášení respondentů, členů Sdružení, převážně zaznívaly hlasy o snížení semenářské produkce cca o 30 - 40 % v závislosti na druhu a lokalitě. Sucho mělo největší vliv zejména na krátkodobé jílky. Velmi výrazný dopad mělo především sucho na „semenařinu“ jetele lučního. Řada pěstitelů se ke sklizni vůbec nedostala pro velmi slabé obrůstání jetele do druhé, tj. semenářské seče. Zůstává otázkou, zda tyto negativní výsledky a riziko podnikání v této oblasti neodradí zejména nové pěstitele.

Semenářství jetelovin čeká v následujících letech další, z dnešního pohledu téměř neřešitelný problém, kterým je zákaz používání desikantů na bázi dikváty při sklizni semen. Rok 2019 je posledním, kdy je možno desikaci těmito přípravky provést. Dělená sklizeň, některými zemědělci praktikovaná, je sice možná, ale velmi riziková s ohledem na nestálý průběh počasí v období sklizně. I tento fakt může výrazným způsobem úspěšný vývoj semenářství jetelů zpomalit. V rámci výzkumného

projektu podporovaného Sdružením proběhnou na pracovišti VÚP v Troubsku testy přípravků, které by mohly zakázat dikváty aspoň částečně nahradit.

Závěrem se doc. Cagaš zmínil o možné, časově omezené registraci přípravku Asulox, používaného k eradikaci šťovíků v množitelských porostech jetele lučního. Rovněž i zde adekvátní náhrada neexistuje. Jak nepříznivé počasí, tak zákaz dikváty by přes jejich nepříznivý dopad měly být výzvou pro hledání dalších možných řešení v semenářství pícnin.

V druhém příspěvku tohoto semináře hovořil zástupce firmy Dow AgroSciences Ing. Karel Sikora, PhD. o nové perspektivní účinné látce arylex. V úvodu svého zajímavého příspěvku hovořil i o strategii současných výrobců agrochemikálií. Na trhu je v současnosti relativně velký počet účinných látek, ale ještě větší počet generik přípravků. Počet účinných látek je ovliv-

ňován řadou faktorů - regulací, náklady na jejich vývoj, počtem generik, zaváděním GMO odrůd do praxe, problémy při registraci, globalizací a samozřejmě i tlakem veřejnosti na jejich útlum. Proto řada velkých výrobců přesunuje své aktivity do šlechtění na úkor vývoje nových pesticidů. Herbicid Pixxaro (arylex + fluroxypyr) má velmi široké spektrum účinnosti proti dvouděložným plevelům, zejména vůči některým expandujícím druhům (kakosty, prýšce, úhorník aj.) a bude jej možno využívat i v travním semenářství.

Na jeho vystoupení navázal B. Cagaš stručnou informací o možnostech využívání přípravků na bázi účinné látky arylex v travníkařství. Loňský rok znamenal velkou devastaci nezavlažovaných travníků. Převážná z nich, složená z tradičních komponentů - jílku vytrvalého, kostřavy červené a lipnice luční - byla nevratně poškozena v důsledku nedostatku vody a vysokých tep-

Nemocnice na kraji města

Veterinární medicína se dnes „točí“ hlavně kolem zájmových zvířat. Majitelé psů a koček jsou ochotni utratit nemalé částky za prevenci i léčbu svých chundelatých miláčků a velká část veterinárních lékařů jde v souladu s tímto trendem a specializuje se právě na tuto kategorii pacientů. Hospodářská zvířata mají často tu smůlu, že jsou vnímána spíše jako okrajová část veterinární medicíny, než jako čtyřnohý člen rodiny. Snad jen koně se často těší podobnému „VIP privilegiu“ a jsou svými majiteli hýčkáni a v případě zdravotních komplikací nadstandardně opečováváni. Pokud se však zraní nebo onemocní kráva, dost často to pro ni znamená cestu na jatky. Smutná skutečnost je u nás vcelku zažitou praxí, ke které se uchyluje mnoho chovatelů skotu. Zdůvodňují to nejen ekonomickou stránkou věci, ale často i tím, že žádný veterinář v okolí nemá s léčbou velkých přežvýkavců dostatečné zkušenosti. Jen málokdo přitom ví, že i krávy mají svou nemocnici...

Jiří Mašek provozuje specializovanou kliniku již druhým rokem.

Když se sen stane realitou

Objekt bývalé stáje pro koně na okraji Velkého Meziříčí našel nové smysluplné využití. „Klinika pro skot“ hlásá nápis na štítu budovy, v níž MVDr. Jiří Mašek již několik měsíců provozuje jedinečnou veterinární kliniku. Unikátnost této „zvířecí nemocnice“ spočívá v tom, že jde o jedi-

nou soukromou kliniku specializovanou na skot nejen u nás, ale i v celé Evropě. Investor a „duchovní otec“ celého bohubilého počínu, doktor Mašek, může být právem hrdý na to, co se svým týmem lidí dokázal vybudovat a hlavně na to, jaké služby dokáže čtyřnohým pacientům nabídnout. Usměvavý veterinář však zůstává velmi skromným a pokorným člověkem, jak

jsme se při naší návštěvě na klinice sami přesvědčili.

„Je to vlastně můj splněný sen. Vždycky jsem se zajímal hlavně o skot a chtěl se na něj specializovat. Ta práce mne hrozně baví. Je to zkrátka moje srdeční záležitost,“ vysvětluje s úsměvem mladý zvěrolékař, zatímco procházíme zrekonstruovanou budovou. Moderní zázemí ukrývá nejen denní místnost a byt pro zaměstnance, ale hlavně operační sál, boxy pro hospitalizovaná zvířata a další prostory samotné kliniky.

„Samozřejmě, část zákroků děláme i přímo v terénu, třeba dislokace slezu nebo císařský řez. Ale na farmě nikdy nemáte zaručenou sterilitu a takové podmínky, jako na operačním sále. Proto některé případy převážíme na kliniku. Je to tak lepší pro nás i pro zvířecího pacienta. Například luxace kyčelního kloubu patří k zákrokům, které řešíme tady na sále. Také zákroky u telat děláme výhradně na klinice. Nejčastěji se potýkáme se zlomeninami končetin,“ vysvětluje náš hostitel. Nutno dodat, že v nemocnici je vše pečlivě promyšlené do nejmenšího

detailu. Převážně vůz na zvířata je rozměrově uzpůsoben operačnímu stolu, takže ležící krávu lze s pomocí navijáku snadno přemístit z transportního boxu přímo na operační stůl. Klinika disponuje moderním vybavením, nejnovějším přírůstkem by měl být přístroj pro PCR diagnostiku, který připutuje až z Nového Zélandu.

Bohaté zkušenosti ze zahraničí

Ještě více než do vybavení však neváhá pan doktor Mašek investovat do rozšiřování vědomostí a získávání nových zkušeností – ať již přímo svých, či kolegů z pracovního týmu. „Nelituji jediné koruny investované do stáží,“ potvrzuje pan doktor a vzápětí jmenuje výčet států s nimiž spolupracuje. Kromě evropských destinací, jako je kupříkladu Lipsko, nechybí na seznamu zemí ani exotičtější destinace, jako Nový Zéland, nebo Japonsko.

Snahou každého chovatele krav je zachovat zdraví a produkci svých zvířat co nejdéle.

Farmáři na Vysočině jsou největšími producenty mléka u nás

Počty krav v ČR klesají.

Chovatelé krav na Vysočině, kteří jsou tradičně největšími producenty mléka v Česku, vloni zvýšili jeho výrobu o 1,7%. Z Vysočiny bylo 571 milionů litrů mléka, což představovalo 18,5% mléčné produkce v ČR. Stavby skotu v kraji klesly, přesto byly na konci minulého roku nejvyšší v ČR. Zemědělci se na Vysočině starali o 210 760 kusů hovězího dobytka. Těsně tak předstihli jihočeské chovatele skotu, kteří drželi 210 300 kusů. Vyplyvá to z údajů Českého statistického úřadu.

Chovatelé se musejí vyrovnávat s dopady loňské menší sklizně krmných plodin způsobené suchem. „Nedostatek kvalitního krmiva má vliv na stavy skotu, to je přímá úměra,“ uvedl 18. února 2019 pro ČTK Michal Bratršovský z jihlavské organizace Zemědělského svazu ČR. Podle něj se dá předpokládat dopad do chovů i v prvních měsících letošního roku.

Na Vysočině vloni ubylo zhruba 2 000 kusů skotu, což představuje jednoprocentní

meziroční pokles. Ten dle ČSÚ nastal až ve druhé polovině roku. Menší měrou se týkal krav, jejichž počet chovatelé snížili o 476 na 88 878 jedinců. Zároveň v tomto kraji vloni stoupla produkce mléka v přepočtu na jednu dojnicu.

Stavy skotu v ČR se snižují, produkce mléka však stoupá

Výroba mléka podle statistiky loni stoupla v celé ČR, a to o 2,7%. Stavby skotu se v republice meziročně snížily o jednu desetinu procenta na 1,365 milionu kusů.

Výrazněji omezili zemědělci na Vysočině počty prasat, a to o 10,7% na necelých 289 000

Loňská menší sklizeň píce a krmných plodin ovlivnila i stavy skotu.

kusů ke konci minulého roku. Mezi kraji v ČR to byl i tak druhý největší chov, víc prasat měli na konci minulého roku farmáři jen ve Středočeském kraji.

Menší roli hraje na Vysočině dlouhodobě chov drůbeže, který vloni zaznamenal pokles o 2,5% zhruba na 631 000 kusů. Mezi kraji to byl pátý nejnižší počet. Ve Středočeském kraji, kde je chov drůbeže nejrozšířenější, zaznamenali statistici na konci minulého roku přes 6,8 milionu

kusů a v Pardubickém kraji více než 4,2 milionu.

Nosnice se na Vysočině podílely na celkovém počtu drůbeže v hospodářských chovech 2,9%. Produkce konzumních vajec se sice loni v tomto kraji zvýšila o 28,5% na 3,4 milionu kusů, i tak byla v porovnání s ostatními částmi republiky třetí nejnižší. Nejproduktivnější byly farmy v Pardubickém kraji, které minulý rok dodaly skoro 477 milionů vajec. PEZ

Nejvíce českého mléka pochází z Vysočiny.

Základní ukazatele chovu hospodářských zvířat na Vysočině (stavy na konci 2. pololetí)

	2016	2017	2018	Index 2018/2017	Podíl na celkovém stavu ČR (pct.)
Skot (kusy)	210 389	212 793	210 766	99,0	15,4
Výroba mléka (mil. litrů)	558 707	561 317	571 036	101,7	18,5
Prasata (kusy)	296 578	323 638	288 981	89,3	19,2
Drůbež (kusy)	639 385	647 370	631 097	97,5	2,5

Komplexní řešení dopravy v zemědělském podniku

Firma Zemědělská a dopravní technika, spol. s r.o. (ZDT), která je v České republice dobře známá, pomáhá již dlouhá léta farmářům a podnikům v jejich zemědělských aktivitách. Ve svých dvou závodech vyrábí a na trh dodává široký sortiment strojů, zejména pro přepravu komodit a polní technologickou činnost. Firma v uplynulém roce oslavila pětadvacáté výročí své existence, za tu dobu získala obrovské zkušenosti z různých oblastí zemědělského provozu a ty využila pro výrobu strojů pro tyto podniky. Portfolio nabízených výrobků se od samých začátků mnohonásobně rozrostlo a vyvíjelo a firma tak dnes svými stroji uspokojuje širokou škálu uživatelů.

Výměnný systém

Asi každý, kdo se v zemědělství pohybuje, slyšel o návěsích MEGA od firmy ZDT. Není divu, těchto strojů jezdí po republice tisíce a jejich výroba a vývoj neustále pokračují. MEGA je synonymem pro výměnný systém, který nabízí možnost využití jednoho podvozku pro více nástaveb. Nejčastěji se jedná o sklápěcí korbou a rozmetadlo, případně také i cisternu. V největší verzi nabízí MEGA33 dokonce i variantu podvozku s hydraulickým pružením a navíc další výměnnou

nástavbu – senážní velkoobjemovou s podlahovým dopravníkem nesoucí označení GIGA45. Systém MEGA nabízí výhodné řešení v dopravě z hlediska pořizovacích i provozních nákladů. Jako výměnný systém najde uplatnění v podniku s živočišnou nebo kombinovanou výrobou a také ve službách. Provedení podvozku se sklápěcí nástavbou je potom vhodné pro rostlinnou výrobu.

Novinky v sortimentu

Firma neustále pracuje na vývoji nových a zlepšování stávajících

strojů. V roce 2017 přišla na trh s novou řadou jednočelových sklápěcích návěsů NS. Jako první byl představen návěs NS33.1, třínápravový návěs s dozadu sklápěnou vanovou korbou a celkovou hmotností 33 tun. Jde o masivní návěs s objemnou korbou, vhodný pro nejnáročnější použití ve velkém zemědělském podniku. V následujícím roce k němu přibyla řada návěsů NS23.1/NS23.2. Tyto návěsy jsou dvounápravové a zákazníkům jsou nabízeny s maximální variabilitou odpružení podvozků. Návěs byl posouzen odbornou porotou a na výstavě Země živitelka získal ocenění Zlatý klas. V základní verzi je návěs NS23.1/NS23.2 vybaven mechanicky odpruženým podvozkem, dalšími variantami jsou pneumaticky odpružený a hydraulicky odpružený podvozek. Tato rozmanitá nabídka přináší uživatelům nebyvalé možnosti ve výběru vhodné a odpovídající mechanizace právě pro

jejich podmínky. Návěsy NS jsou nabízeny s velmi bohatou výbavou, která zaručuje bezpečný, spolehlivý a komfortní provoz. Mezi tyto prvky patří např. hydraulicky odpružená oj, automatická parkovací brzda nebo propracované jištění hydraulicky ovládaného zadního čela. Bohatá je i nabídka výbavy na přání, zmiňme třeba kompletní LED osvětlení, velkoobjemové nástavky nebo rolovací plachtu. Celá řada NS návěsů je vyvíjena se zásadním důrazem na trvanlivost a spolehlivost, jelikož extrémní podmínky zemědělského provozu jsou zcela zřejmé. Řada sklápěcích návěsů NS aktuálně obsahuje nabídku strojů v kategoriích 12, 13, 23 a 33 tun celkové hmotnosti a bude se dále rozšiřovat.

V oblasti sklizňové techniky se v posledních letech kromě stále výkonnějších kombajnů prosazují také překládací vozy. Jedná se o stroje, které operují na poli a jejich úkolem je odebírat od pracujících kombajnů zrno a rychle je přemisťovat na kraj pole, odkud pak putuje připravenými dopravními prostředky k dalšímu zpracování. Firma ZDT představila první překládací vůz již v roce 2013. Byl proveden jako jednonápravový, s jedním výkonným dopravníkem, což uživatelům zajišťuje rychlou překládku bez poškození zrna. Ve stejném duchu pokračuje druhá generace překládacích vozů s názvem GIGANT, rozšířená o další prvky výbavy. Tento vůz tak navíc nabízí funkce jako hydraulicky roztahovací nápravu, systém digitálního vážení, snímání pracovního prostoru kamerami s živým přenosem do kabiny atd. Nový GIGANT disponuje větším objemem korby a nabízí tak účtyhodných 31 m³. Překládací vůz je vhodný pro všechny

Sklápěčkový návěs NS23.1

Traktory CASE IH MAXXUM nabízí nekonečné možnosti

Univerzálnost, spolehlivost, uživatelský komfort ale také výkon. Právě takové jsou traktory Case IH modelové řady MAXXUM. Začátkem března zaplnily areál společnosti BV – Technika v Polance nad Odrou u Ostravy. Přehlídka nabídla celý vývoj modelové řady od doby jejího uvedení na trh a nechyběly ani nejnovější stroje s revoluční osmistupňovou převodovkou ActiveDrive 8, plynulou převodovkou CVXDrive nebo s osvědčenou mechanickou převodovkou ActiveDrive 4.

Na speciální akci se sešlo několik desítek lidí. „Přestože už začaly jarní práce a ve shodném termínu se v našem regionu konalo více podobných akcí, účast mne těší, byla opravdu hojná. Pro mě je to jeden z ukazatelů dobře nastaveného vztahu s našimi zákazníky, který potvrzuje fakt, že jsou s přístupem

a službami, které poskytujeme spokojeni. Tedy, že naše další spolupráce je dobře nastartovaná,“ řekl Jiří Vozník, jednatel společnosti BV - Technika.

Vývoj modelové řady MAXXUM

Společnost BV – Technika se zabývá prodejem a servi-

sem zemědělské, lesní a komunální techniky na území Moravskoslezského, Olomouckého, Zlínského a prostřednictvím pobočky v Lanškrouně také Pardubického a Královéhradeckého kraje. V sídle firmy, v Polance nad Odrou, si pro své zákazníky nachystala jarní výstavu netradiční formou. Příchozí si tak mohli stroje prohlédnout, dozvědět se o novinkách, osahat si je a projet se s nimi. „Zaměřili jsme se na modelovou řadu MAXXUM, která je střední řadou traktorů o výkonu pod 150 koní. Pojali jsme to tak, že jsme vystavili traktory od 80 let, kdy se tato modelová řada začala vyrábět až po její současné největší novinky,“ vysvětlil Jiří Vozník. Celkem tak byla v areálu společnosti k vidění asi dvacítko traktorů modelové řady MAXXUM, které představovaly konstrukční a designový vývoj. „Nejstarší traktor 5150 je zapůjčený z jižních Čech. Zbývající stroje jsou z našeho prodejního regionu a na akci nám je poskytli naši zákazníci. Všechny jsou funkční, je vidět, že svým majitelům stále dobře slouží,“ podotkl.

Spokojení uživatelé

To potvrdili i sami uživatelé. Například Zemědělská společ-

nost Pobečví v Rokytnici na Přerovsku má hned několik menších i větších strojů značky CASE IH. Agronom společnosti Jaromír Mackovík poznamenal, že s technikou jsou spokojeni. „Starší traktory stále jezdí a fungují, problémy s nimi nejsou, s novým modelem ActiveDrive 8 jsem už jel. Je to, jako když sedíte v osobním automobilu. Opravdu paráda,“ řekl. Mezi těmi, kdo si jízdu zbrusu novým modelem MAXXUM nenechal ujít, byl i Milan Zzulka ze Zemědělského družstva v Rožnově pod Radhoštěm. „Traktor se řídil dobře, je pohodlný, má jiný výkon, my tak silný stroj nemáme. Hodil by se do všech strojů, které využíváme. Při orbě, sečení, při všem. Byl by to dobrý pomocník,“ zhodnotil mladý muž.

Přes tisíce traktorů v ČR

Prezentace, která byla součástí jarní výstavy, účastníkům připomněla, jak se tento pomocník v zemědělství vyvíjel a proměňoval v čase. Že je o tuto modelovou řadu zájem, ale dokazuje i fakt, že strojů s označením MAXXUM je v České republice okolo 1 089. „Historie se začala psát v roce 1989, kdy se první série ještě jmenovala 5100, u nás se ale začaly prodá-

Součástí výstavy nových strojů značky CASE IH byla i prezentace vývoje modelové řady MAXXUM. Účastníkům nabídla historii traktorů, zásadní fakta i modernizaci.

Silný výkon a inovovaná převodovka

Modernizovaný ZETOR CRYSTAL

Na přelomu srpna a září se veřejnosti představil modernizovaný ZETOR CRYSTAL HD 170. Jde o vylepšenou verzi modelu z roku 2015, kdy se po téměř 30 letech vrátil do nabídky traktorů značky ZETOR 6válcový traktor s výkonem nad 150 koní. V čem se liší nejnovější model CRYSTAL HD 170 a model CRYSTAL 160 z roku 2015?

6válcový motor s maximálním výkonem 171 koní

Modelová řada CRYSTAL disponuje 6válcovým motorem DEUTZ TCD 6.1 s maximální výkonem 150 nebo 171 koní. Motor je vybaven moderním vstřikovacím systémem Common Rail.

Zásadní odlišností je, že nový model splňuje emisní normu STAGE IV, a to díky filtru pev-

ných částic a technologii SCR (močovina). Zároveň je motor připraven na plnění normy STAGE V, která pro tento výkonový segment vejde v platnost v příštím roce. CRYSTAL z roku 2015 odpovídal emisní normě STAGE IIIB, a to byl důvod, proč traktor nebyl několik měsíců v Evropě v nabídce.

Nový CRYSTAL HD 170 vypouští do ovzduší nižší množství emisí než jeho předchůdce, dosahuje zároveň nižší spotřeby paliva, a tím šetří provozní náklady. Úspora v závislosti na vykonávané činnosti může dosahovat až 18 % ve srovnání s CRYSTALEM z roku 2015.

Převodovka

Úspora provozních nákladů u nové generace stroje je dána motorem a také novou převodovkou 40 ECO, ta je vyvinuta a vyráběna v ZETORU. Nová převodovka dosahuje při rychlosti 40 km/h úsporných 1 750 otáček za minutu. Tento efekt ocení zejména tam, kde CRYSTAL využívají například v dopravě. U nové převodovky

byl pro zlepšení ergonomie přepracován mechanismus řazení rychlostních stupňů a použito nové bowdenové řazení.

Z pohledu technických parametrů má CRYSTAL HD, stejně jako model z roku 2015, 30 rychlostí vpřed a 30 rychlostí vzad, je vybaven 3stupňovým násobičem krouticího momentu (PowerShift) a elektrohydraulickým reverzorem (PowerShuttle). V nejčastějším pracovním rozsahu 4–12 km/h je k dispozici 13 převodových stupňů.

Kabina

Nejvíce změn patrných na první pohled souvisí s kabinou. U nového modelu je posazena o 10 cm výše a zajišťuje lepší výhled řidiče kolem stroje. Prostorová 6sloupková kabina je pohodlná, najdete v ní spoustu úložného prostoru a nabízí větší komfort díky inovovanému systému odpružení. Na první pohled u novinky zaujme multifunkční ovládací panel, který předchází generace neměla. Řidič tak najde vše důležité na jednom místě. Nový CRYSTAL má ve standardu i nové sedadlo s rozšířenou možností seřízení, odpružením a s vyhříváním. Nová přístrojová deska kombinuje led osvětlení s analogickými budíky, je přehledná a jednoduše se ovládá. V CRYSTALU HD jsou nová panoramatická zrcátka, vnitřní

zpětné zrcátko, držák na lahev a v sedadle řidiče je zabudovaný bezpečnostní senzor, který automaticky odpojí PTO v případě, že řidič opustí sedadlo.

Vylepšené brzdy

CRYSTAL HD je vybaven pneumatickou brzdovou soustavou s posilovačem a brzdy předních kol jsou ovládány hydraulicky. Touto úpravou bylo dosaženo o více než 50% zvýšení brzdného účinku (v souladu s legislativou platnou od roku 2018) a také výrazného snížení ovládací síly brzd. Ke zvýšení bezpečnosti například přispívá i bezpečnostní pás na sedadle spolujezdce, nebo možnost vybavit stroj výkonnými pracovními LED světly.

Hydraulika

CRYSTAL HD je vybaven zubovým čerpadlem o průtoku 85 l/min stejně jako předchozí generace. Stroj má maximální zvedací sílu 85 kN v zadním tříbodovém závěsu a je vybaven 4sekčním rozváděčem hydrauliky (verze z roku 2015 disponovala jen třemi sekcemi) s elektrohydraulickým ovládním a regulací času a průtoku oleje. Tříbodový závěs umožňuje použít širokou škálu přípojných zařízení. Traktor lze na přání vybavit předním tříbodovým závěsem a předními hydraulickými vývody 2+1.

